

Venec lepih dogodkov iz življenja našega cesarja.

1. Naš cesar — mladinoljub.

Ob premnogih priložnostih je naš presvetli cesar Franc Jožef I. pokazal, kako očetovsko ljubezen ima do mladine.

Ko se je proti koncu preteklega leta po prestani hudi boleznì naš cesar prvokrat peljal iz Schönbrunna v svojo cesarsko palačo, so mu Dunajčani izkazovali na izredno slovesen način svojo vdanost in srčno radost, da je zopet ozdravel ljubljeni vladar. Ko je pa zvedel, da hoče tudi šolska mladina nastopiti ob tem veličastnem slavlju, je to prepovedal preblagi vladar v očetovski skrbi, da bi se otroci kaj ne prehladili v zimskem hladu.

* * *

Z velikim veseljem pa je naš cesar dovolil, ko so v gorkem poletju, 24. junija 1898, dunajski otroci hoteli posebej za petdesetletnico slavnega vladanja poslaviti svojega ljubljenege vladarja. Po vsem cesarstvu je takrat vse tekmovalo, kako in kje naj bi napravili večjo svečanost. Pa videti je iz sporočil, da nobeño slavje ni tako srčno veselilo presvetlega vladarja kot veličastna manifestacija dunajske šolske mladine. V najlepšem vremenu je šlo mimo cesarja blizu 82.000 ljudskošolskih učencev in učenk. Navdušeno so ti otroci pozdravljali vladarja. In z otroškim glasom so strinjali tudi učitelji in starši ter neštete množice svoje navdušene čestitke. Z ginjenim srcem in posebnim zadovoljstvom se je cesar zahvaljeval za to otroško poslavljenje.

* * *

Ko se je l. 1893. naš cesar mudil v Pragi, so mu v Žižkovu pred magistratnim poslopjem otroci, seveda v manjši meri, napravili enako veselje kot ob petdesetletnici na Dunaju. Na trg je prikorakalo in se po vo-

jaško v skupinah postavilo nad 7.000 otrok; vsi so imeli v rokah smrekove vejice in cvetlice ter z njimi pozdravljali cesarja. V središču pa je bila postavljena cesarjeva podoba in okrog nje so stale belo oblečene deklice, ki so v krogu držale cvetlične vence. Zdaj iz otroških grl navdušeno zadoni cesarska pesem, in ko jo odpojó, zakliče cesar z močnim glasom: „Dobro, dobro, ljubi moji otroci!“ in ko se je potlej zahvaljeval županu za lepi vzprejem, skoro ni mogel zatajiti srčnega ginjenja.

* * *

L. 1888. je bila sijajna slovesnost ob odkritju spomenika cesarice Marije Terezije. Ko stopi cesar iz slavnostnega šotora, zagleda hčerko cesarskega princa, Elizabetko, in štiri otroke nadvojvoda Miroslava stoječe v ozadju, odkoder se ni moglo dobro videti. Prijazno zakliče cesar: „Pridite vendar bliže, otroci!“ in jih začne porivati pred seboj, da so bili kmalu v prvi vrsti ter so veselo gledali ves veličastni prizor.

* * *

Nekoč (l. 1887.) se je bil naš cesar na lovu preveč odstranil od lovske družbe, da sta z adjutantom izgrešila pravo pot. Že pozno zvečer potrkata v planinski koči ter poprosita, naj bi jima šel kdo pot pokazat. Družina je bila ravno pri večerji; deček za mizo, ki je imel ptujca v lovski obleki za mestnega gospoda, nikakor pa ni slutil, da bi bil cesar, se takoj oglasi, da gre rad, le toliko naj še počaka, da se navečerja. „Kar tukaj-le k peči sedi tačas, bom takoj gotov!“ pravi cesarju. Cesar se nasmehne ter sede s spremljevalcem na klop. Dobra gospodinja jima po lepi stari navadi ponuja večerjo, češ, naj prisedeta in zajameta z družino. Toda cesar se opravičuje s tem, da se jima mudi in da bode voditelj itak kmalu gotov.

Zdaj se odpravijo na pot. Ko pa cesar omeni, da naj jima pot pokaže do cesarskega gradiča, se mladi kažipot prestraši in začne jecljati: „Kaj, v grad naj peljem gospoda? No, saj pa menda vendar nisi, to se reče“ — hitro popravi v zadregi — „niste cesar sam?“

„In ko bi bil,“ odvrne smehljaje se cesar, „ali bi me ne hotel voditi?“

„O, do kraja sveta bi šel za našega dobrega cesarja!“ vzklikne navdušeno deček in koraka potlej tiho dalje. Misel, da kaže pot cesarju, mu je hipoma ustavila poprejšnjo zgovornost. Ko pridejo do gradu, se hoče mladi voditelj takoj vrniti, toda cesar mu ne pusti, rekoč, da se mora odpočiti.

„To se ne spodobi, da bi jaz s svojimi okovanimi čevlji stopil v tako lepo sobo,“ se opravičuje deček. Toda zdaj pa cesar sam kaže pot njemu, ki ga je poprej vodil, in šele tedaj, ko se je v gradu dobro okrepčal z jedjo in pijačo, se je bogato obdarovan zopet vrnil domov. Še nikoli se mu ta pot ni zdela tako kratka in prijetna.

* * *

Ob drugi priliki (l. 1883.) se je po srečnem lovu nabralo mnogo ljudi, da bi si ogledali množico raznovrstne ustreljene zverjadi.

Med gosto natlačenimi ljudmi se je plazil prijazen deček, sinek nekega rudarja; radovednost, da bi videl cesarja, ga je gnala, da se je kar med nogami odraslih ljudi dalje motovilil in iskal s svojimi ognjevitimi očesci cesarja, da bi ga mogel prav odblizu pogledati. Cesar je bil pa že davno opazil namero ljubeznivega dečka, ter mu je šel pol pota naproti, da bi ga oprostil izmed nevarne družbe mnogoštevilnih nog. Hops! zagradi presvetli vladar dečka za rame, ga visoko prizdigne in vzklikne z blagohotnim glasom: „Nikar mi ne pohodite mojega malega Štajerca!“

Potem je cesar postavil malega radovedneža na varen prostor, ga bogato obdaril in se vrnil v svoj lovski grad.

* * *

Istega leta se je naš cesar peljal na Ogrskem iz Szegedina po železnici. Na prvi postaji se je nabralo veliko občinstva; tudi šolska mladina se je zbrala na kolodvoru. Ko se je cesar bližal otrokom, so začeli

roke stegovati proti njemu navdušeno klicaje: „Eljen!“ „Kaj pa hočejo otroci?“ vpraša cesar navzočega ministra Tisza. „Vašemu Veličanstvu bi radi poljubili roko,“ odvrne minister. „Teffek!“ (Prosim) reče smehljaje se vladar in prepusti obe roki svojim prijateljskom.

* * *

Ob svojem potovanju na Koroškem l. 1882. je prišel naš cesar tudi v vas Predél. Zelo so se razveselili preprosti ljudje tega odlikovanja; nekateri so kar kleče pozdravljali Visokega gosta. Učenci pa so pred vaško šolo zapeli cesarsko pesem.

Cesar vpraša bistrega dečka, kako mu je ime. „Jožef Bogovič, ljubi gospod cesar,“ se odreže mali junak.

„In kaj so tvoj oče?“ vpraša cesar dalje.

„Prosim, gospod cesar, rudokop so v Rablju, in pridejo šele v soboto pozno domov, v pondeljek pa že odhajajo pred dnevom.“

„Ali bi bil ti tudi rad rudokop?“

„Ne, jaz bi bil najrajši vojak in bi se tako junaško bojeval kot oni junaki, ki imajo spomenik tam-le doli ob cesti.“

Ta odgovor je bil zelo všeč cesarju. Ukazal je zapisati dečkovo ime ter je zapustil med radostnimi klici uborno vas. O božiču istega leta pa se ustavi postiljon pred hišo pridnega učenca Jožka ter privleče obsežen zaboj z napisom: „Jožefu Bogoviču, najpridnejšemu učencu na Predélu.“ Ko ga odpre, najde v njem polno igrač, knjižic, slik, vojakov itd.; zraven pa še lepo pisemce, ki je bilo v njem zapisano, da se cesar še z veseljem spominja pridnega učenca Predelske šole in mu pošlje ta božična darila.

Lahko si mislite, koliko veselje je zavladalo v preprosti koči!

(Dalje prít.)

